Αξιολόγηση, επειγόντως! (Σταύρος Ζουμπουλάκης)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 8 Οκτωβρίου, 2012

Με τον ν. 1304 του 1982 καταργήθηκε ο θεσμός του επιθεωρητή στην ελληνική εκπαίδευση. Το φάντασμά του όμως πλανιέται ακόμη πάνω από τα σχολεία μας. Κανείς από τους σημερινούς δασκάλους και καθηγητές δεν έχει αντικρίσει στη ζωή του επιθεωρητή, επικαλούνται όμως ακόμη το ψιλό, για αυτούς, όνομα σε κάθε συζήτηση περί αξιολόγησης - και, εννοείται, εναντίον της. Τα φαντασιακά φόβητρα είναι ισχυρότερα από τους πραγματικούς φόβους. Το 1982 ωστόσο δεν καταργήθηκε μόνο ο επιθεωρητής, σταμάτησε συλλήβδην και η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. Ο σχολικός σύμβουλος, που με τον ίδιο αυτό νόμο τον αντικατέστησε, δεν αξιολόγησε ποτέ κανέναν, μολονότι η αξιολόγηση περιλαμβανόταν στα καθήκοντά του. Έκτοτε, κάθε λίγο και λιγάκι, ψηφίζονται νόμοι, εκδίδονται προεδρικά διατάγματα και υπουργικές εγκύκλιοι που επιβάλλουν και ρυθμίζουν την αξιολόγηση, και από τα οποία -είναι απίστευτο- δεν εφαρμόστηκε ποτέ κανένα!

Μα ποια είναι επιτέλους αυτή η μαγική δύναμη που δεν αφήνει να εφαρμοστεί η αξιολόγηση, τριάντα χρόνια τώρα; Η ερώτηση είναι βεβαίως ρητορική: οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών. Ο πραγματικός λόγος της άρνησής τους, παρά τα όποια δήθεν προοδευτικά και αντιαυταρχικά επιχειρήματα που επικαλούνται, είναι πως δεν θέλουν τίποτε να ταράξει τη βολή τους. Εκείνο που ουσιαστικά λένε οι συνδικαλιστές και όσοι εκπαιδευτικοί τους ακολουθούν είναι ένα και μόνο: «Αφήστε μας να κάνουμε ανεξέλεγκτοι και χωρίς συνέπειες ό,τι μας βολεύει». Βεβαίως, η εφαρμογή των νόμων του κράτους δεν θα ματαιωνόταν διαρκώς, αν από την άλλη μεριά δεν υπήρχαν δειλοί και πολιτικάντηδες υπουργοί Παιδείας.

Για την αξιολόγηση, η θεωρητική συζήτηση και πρακτική (ποιον και τι αξιολογούμε, ποιος αξιολογεί, με ποια κριτήρια και για ποιο σκοπό) είναι πλούσια διεθνώς. Αν όμως δεν θέλουμε να κοροϊδεύουμε εαυτούς και αλλήλους, καλυπτόμενοι πίσω από ευγενείς και πολιτικά ορθές θεωρητικολογίες, για να γίνεται στα σοβαρά λόγος περί αξιολόγησης, πρέπει να συντρέχουν οπωσδήποτε και οι εξής τρεις όροι: πρώτον, να αξιολογούνται ατομικά όλοι οι εκπαιδευτικοί (και όχι μόνο το εν γένει εκπαιδευτικό έργο ή οι σχολικές μονάδες), δεύτερον, να αξιολογούνται υποχρεωτικά (και όχι προαιρετικά ή μόνο κατ’ αίτησιν) και, τρίτον, η αξιολόγηση να επιφέρει συνέπειες

στην υπηρεσιακή (άρα, έμμεσα, και μισθολογική) εξέλιξή τους, και οι οποίες θα φτάνουν μέχρι την απόλυση του ακατάλληλου και αβελτίωτου δασκάλου.

Η αξιολόγηση ενός εκπαιδευτικού συνίσταται στην εκτίμηση της επιστημονικής και διδακτικής του επάρκειας, της παιδαγωγικής του ικανότητας και της υπηρεσιακής του συνέπειας. Ποιος μπορεί να τα αξιολογήσει όλα αυτά; Δύο άνθρωποι, σε συνεργασία: ο διευθυντής του σχολείου και ο σχολικός σύμβουλος. Ποιος άλλος ξέρει καλύτερα από τον διευθυντή την καθημερινή υπηρεσιακή συνέπεια και υπευθυνότητα του δασκάλου; Ποιος άλλος ξέρει καλύτερα από αυτόν αν ο δάσκαλος «κρατάει» την τάξη ή γίνεται κακός χαμός στην ώρα του; Οσον αφορά την επιστημονική επάρκεια του διδάσκοντος, ιδίως στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, τον πρώτο λόγο θα έχει ο αρμόδιος σχολικός σύμβουλος. Εννοείται πως κάθε εκπαιδευτικός θα λαμβάνει γνώση της αξιολογικής εκθέσεως και θα έχει δικαίωμα ενστάσεως.

Το σχολείο είναι ένας θεσμός στον οποίο διαρκώς, κάθε ώρα και λεπτό, οι δάσκαλοι αξιολογούν τους μαθητές τους. Θεωρούν τους εαυτούς τους ικανούς να το κάνουν. Την ίδια στιγμή όμως θεωρούν ότι οι ίδιοι είναι πέραν πάσης αξιολογήσεως, ότι δεν υπάρχει κανείς που να έχει τη δική τους αντικειμενικότητα και δικαιοκρισία για να τους κρίνει. Ολες οι αντιρρήσεις τους είναι προφάσεις εν αμαρτίαις. Το θέμα τούτη τη στιγμή δεν είναι οι τεχνικές λεπτομέρειες της αξιολόγησης, αλλά η αφετηριακή αποδοχή εκ μέρους των εκπαιδευτικών της σημασίας και της αναγκαιότητάς της, για να γίνουν καλύτεροι οι ίδιοι, τα σχολεία μας και, άρα, οι μαθητές μας.

(Πηγή: "Καθημερινή" 8/10/2012)

ΣΧΕΤΙΚΟ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΟ ΑΡΘΡΟ:

Ξαναφέρτε τους Γενικούς Διευθυντές (Θεοδόσης Τάσιος, Ομότιμος καθηγητής Ε.Μ.Π.)